

Uppföljning av samverkansavtal avseende lokalt folkhälsoarbete 2019

tecknat mellan södra hälso- och
sjukvårdsnämnden och Bollebygds kommun

Om uppföljningen

Det lokala folkhälsoarbetet ska följas upp varje år. Frågorna i uppföljningen utgår från de samverkansavtal avseende lokalt folkhälsoarbete som undertecknats av södra hälso- och sjukvårdsnämnden och kommunen.

Besvara frågorna kortfattat och hänvisa inte till eventuellt medsänt material. Om det finns ytterligare dokumentationer som genomförts inom ramen för det lokala folkhälsoarbetet t.ex. verksamhetsberättelse, projekt, utvärderingar eller liknande, så kan dessa skickas in tillsammans med uppföljningen.

Mejla in uppföljningen till lars.paulsson@vgregion.se senast den 25 januari. Uppföljningen ska även skickas till kommunstyrelsen eller annan ansvarig nämnd. Om den ekonomiska redovisningen inte är helt klar den 25 januari, skriv i in det preliminära resultatet i del 4 ”Ekonomisk redovisning”. Ange där även datum när ni skickar in det slutgiltiga resultatet. Detta får senast vara den 28 februari.

1. Utgångspunkter för folkhälsoarbetet.

Beskriv kortfattat kommunens utgångspunkter för folkhälsoarbetet

Styr-/måldokument som folkhälsoarbetet utgår ifrån och var de är beslutade:

Vision Bollebygd 2025 – Visionen talar om var kommunen vill befinna sig år 2025. Visionen är grunden för styrningen av kommunen och har bred politisk förankring. Beslutad av Kommunfullmäktige.

Bollebygds kommun, mål och budget (2019-2021) – Framtagen av mandatperiodens styre. Beslutad av kommunfullmäktige 2018-12-13.

Strategiskt inriktningsdokument, Bollebygd (2016-2019). Det strategiska inriktningsdokumentet beskriver kommunfullmäktiges ambitioner, inriktning och prioriteringar för mandatperioden. Dokumentet är ett förtydligande/konkretisering av de fyra övergripande målen för. Beslutad av Kommunfullmäktige 2015-06-17.

Kommunens prioriterade områden och grupper:

Kommunfullmäktige har med utgångspunkt i vision Bollebygd 2025 fastställt fyra övergripande mål för perioden 2017-2019:

- Trygga och goda uppväxtvillkor
- Ökat arbetsdeltagande
- Hållbar livsmiljö
- Åldrande med livskvalitet

Kommunfullmäktige har för varje övergripande mål också beslutat om strategier för att nå målen.

Gemensamma målområden för folkhälsoarbetet 2019:

- Barn och ungas uppväxtvillkor
- Hälsofrämjande livsmiljö
- Alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel
- Främja folkhälsoinsatser hos förening och frivilligorganisation

Den målgrupp som prioriteras främst är barn och unga

2. Utvecklingsområden utifrån hälso- och sjukvårdsnämndens mål- och inriktningsdokument samt samverkansavtalet om lokalt folkhälsoarbete.

Folkhälsoarbetet ska enligt avtalet ha en politisk styrning och bedrivas strategiskt. Under avtalsperioden ska fokus vara på följande utvecklingsområden:

- att integrera folkhälsoperspektivet i kommunens ordinarie verksamhet

- att de insatser som görs främjar utvecklingen av och förutsättningarna för en jämlik hälsa
- att främja och utveckla prioriterade grupperns inflytande och delaktighet i de insatser som görs.

a) Styrning, ledning och organisering

Beskriv kort och övergripande hur folkhälsoarbetet styrs, leds och organiseras.

Kommunstyrelsen ansvarar för folkhälsoarbetet i Bollebygds kommun och beslutar årligen om inriktningen för arbetet via den gemensamma verksamhetsplanen mellan HSNS och kommunen. Folkhälsostrategen organiserar folkhälsoarbetet samt tar fram underlag för beslut. Folkhälsostrategen är placerad på kommunstyrelseförvaltningen, direkt under kommunchefen. Det sker en löpande rapportering till kommunstyrelsen hur folkhälsoarbetet går, samt i samband med uppföljningen av samverkansavtalet. För planering och genomförande av insatser använder folkhälsostrategen befintliga arbetsgrupper och nätverk som berörs av frågan. Om det inte finns en befintlig arbetsgrupp brukar kommunledningsgruppen utse lämpliga funktioner som folkhälsostrategen kan samarbeta med.

b) Integrering av folkhälsoperspektivet i ordinarie verksamhet

Besvara följande påståenden där <i>grönt</i> betyder helt integrerat, <i>gult</i> på väg mot integrering och <i>rött</i> inte alls integrerat.	Grönt	Gult	Rött
Folkhälsoperspektivet är integrerat kommunens ordinarie verksamhet.		X	

Skriv en kort förklaring till valet av färg.

Flera steg har tagits för att integrera folkhälsoarbetet i ordinarie verksamhet, men arbetet är ännu inte i mål.

Folkhälsostrategen har under våren 2019 träffat förvaltningarnas ledningsgrupper och diskuterat hur folkhälsoarbetet kan integreras i ordinarie verksamhet. Planen är att folkhälsan och förvaltningarna ska samarbeta under processen då nya verksamhetsplaner tas fram. Genom att lyfta gemensamma målområden och prioriteringar som finns mellan folkhälsan och förvaltningarna i respektive verksamhetsplan, så integreras folkhälsan i förvaltningarnas befintliga målarbete.

Kompetenshöjande insatser som skulle ske i kommunstyrelsen med syfte att beslutsfattare ska få ökad kunskap och förståelse för folkhälsoarbetet har inte genomförts med anledning av att tidigare kommunchefen avslutade sitt arbete och den nyrekryterade kommunchefen inte var på plats förrän 2020. 2019 år insatts kommer att ske den 2 mars 2020 med fokus på att barnkonventionen blev lag vid årsskiftet.

c) Mål och redovisning

Besvara följande påståenden med ja eller nej. Eventuella kommentarer görs i fältet under tabellen.	Ja	Nej
c1) Folkhälsoarbetet har egna mål som enbart gäller för folkhälsoarbetet?	Ja	
c2) Folkhälsoarbetet egna mål som gäller för alla förvaltningar?	Ja	
c3) Folkhälsoarbetet har inga egna mål utan kommunens ordinarie mål gäller även för folkhälsoarbetet.		Nej
c4) Folkhälsoarbetet redovisas i kommunens ordinarie årsredovisning.	Ja	

Kommentarer till tabellen Mål och redovisning.

c1) Folkhälsoarbetet har egna mål som folkhälsostrategen arbetar med och följer upp. Målen är utformade så att de andra förvaltningarna måste involveras i arbetet.

c2) Folkhälsomålen berör alla förvaltningar, men förvaltningarna har inte folkhälsomålen som sina egna mål. Efter dialog med förvaltningarnas ledningsgrupper planerar vi att lyfta gemensamma målområden och prioriteringar som finns mellan folkhälsan och förvaltningarna i respektive verksamhetsplan. På så vis integreras folkhälsan i förvaltningarnas befintliga målarbete.

c3) Folkhälsoarbetet har egna mål, som går i linje med kommunens ordinarie mål.

c4) Ja, sedan 2017

d) Beskriv hur det lokala folkhälsoarbetet utformats för att minska skillnader i hälsa. Beskriv också hur ni arbetar för att nå kommunens prioriterade grupper i syfte att minska skillnader i hälsa.

Kommunens prioriterade målgrupp inom folkhälsoarbetet är barn och unga. De insatser som görs syftar till att stärka barn och ungas uppväxtvillkor samt stärka deras inflytande och delaktighet. Det görs både universella och riktade insatser, ibland behöver man göra olika för att uppnå lika. Ett par exempel är föräldraskapsstöd och arbetet med unga i riskzon inom SSPF (socialtjänst, skola, polis och fritid). Det har även varit stort fokus på kraftsamlingen för fullföljda studier eftersom utbildning och arbete är två av de viktigaste faktorerna för att minska skillnader i hälsa och bryta utanförskap.

En viktig uppgift för folkhälsostrategen är att i samverkansgrupper och i olika sammanhang bidra med sin kompetens för att påverka och integrera folkhälsoperspektivet i kommunens verksamheter. Ju fler verksamheter som arbetar för att minska skillnader i hälsa, desto större genomslagskraft.

e) Beskriv hur ni främjat och utvecklat kommunens prioriterade grupperns möjligheter till delaktighet och inflytande.

Barn och unga har involverats i flera av kommunens besluts- och planeringsprocesser. Varje år genomförs en demokratisatsning som innebär att barn och unga från alla skolor i kommunen, samt gårdsråd och ungdomsråd får bestämma vad som ska göras med 100 000 kronor. Satsningen syftar till att öka kunskaperna om den demokratiska processen, samt att barn och unga ska känna sig delaktiga i kommunens utveckling.

Kommunen har ett aktivt ungdomsråd. Folkhälsostrategen träffar rådet ungefär en gång i månaden för att hålla en regelbunden dialog. Ibland deltar politiker från kommunstyrelsen. Rådet är involverat i kommunala besluts- och planeringsprocesser bland annat genom att vara remissinstans när samhällsbyggnadsförvaltningen tar fram nya detaljplaner och planprogram. Under 2019 lämnade rådet 6 remissvar på detaljplaner från samhällsbyggnadsförvaltningen samt deltar i arbetet med den nya översiktsplanen för kommunen. Rådet har även lämnat flera förslag och idéer till kommunen via sina mötesprotokoll.

f) Beskriv samarbetet med vårdaktörerna i det lokala folkhälsoarbetet och i vilka forum det sker.

Via närvårdssamverkan sker en regelbunden dialog och samverkan mellan folkhälsan och flera vårdaktörer. Folkhälsan deltar i den lokala ledningsgruppen, Bollen och i den lokala arbetsgruppen ”barn och unga samt funktionsnedsättning”. I dessa grupper möter folkhälsostrategen bland annat primärvården, BVC, BUP och UMO. Vi delger varandra vad som är på gång, hjälps åt att sprida hälso-information, bjuder med varandra på relevanta föreläsningar/utbildningstillfällen osv. Utöver samarbetet i närvårdssamverkan ingår BVC i det lokala nätverket för föräldraskapsstöd.

Tandvården och folkhälsan har haft ett första möte. Båda parter är intresserade av att samarbeta, men något konkret har inte inletts i dagsläget.

g) Samarbete med vårdaktörer i det gemensamma lokala folkhälsoarbetet:

Markera vilka vårdaktörer ni samarbetar med i det gemensamma folkhälsoarbetet. *Grönt* = Vi har ett systematiskt samarbete. *Gult* = Vi är på väg mot ett systematiskt samarbete. *Rött* = Vi har inget systematiskt samarbete.

Ange i ”Kommentarer” vilka områden ni samarbetar inom och hur ni upplever att samarbetet fungerar: ”fungerar bra”, ”under utveckling”, ”fungerar inte bra”.

Aktör	Grönt	Gult	Rött	Kommentarer
Primärvård	X			Fungerande närvårdssamverkan
BMM			X	Varken kommun eller BMM har initierat kontakt. BMM är inte med i närvårdssamverkan

BVC	X		Fungerande närvårdssamverkan samt lokalt nätverk angående föräldraskapsstöd
Tandvård		X	Kontakt och intresse mellan parterna finns men ännu inte hittat lämpliga samarbetsformer
Ungdomsmottagning	X		Fungerande närvårdssamverkan

h) Beskriv om och hur det lokala folkhälsoarbetet, inom ramen för folkhälsoavtalet, bidragit i arbetet med att öka andelen elever med fullföljda studier.

I samarbete med utbildningsförvaltningen har en omfattande satsning genomförts gällande anknytning i förskolan. Genom studiecirklar, föreläsningar och handledning av Birthe Hagström, forskare och författare i pedagogik, har förskolpedagoger under de två senaste åren fått ett kunskapslyft i anknytningsteori. Anknytningsteorin är en teori som handlar om nära och känslomässiga relationer och deras betydelse för individens utveckling. Barn som utvecklat en trygg anknytning till minst en vuxen på förskolan litar på att de blir tröstade när behov uppstår, de kan då slappna av och ägna sig åt lek och utforskande. Forskning visar på att trygga relationer med pedagoger i förskolan kan göra det lättare för barnen att ta hjälp av andra när svårigheter uppstår. Som ett led i satsningen har personal från socialtjänst, BVC och skolan bjudits in till föreläsningarna. Det är viktigt även i skolan att barn vet att det finns trygga vuxna att vända sig till och som bryr sig om hur barnet har det. Ett syfte med satsningen är att den ska leda till ett ökat samarbete kring barnen och deras familjer och att detta på sikt ska öka förutsättningarna för elever att fullfölja sina studier.

j) Folkhälsostrategens yrkesroll

I din yrkesroll som folkhälsostrateg, ge exempel på processer och aktiviteter där du/ni har varit:

Drivande:

I anknytningssatsningen som beskrev under rubrik 2h, driver det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet tillsammans med säkerhetschefen i kommunen. Driver arbetet med ungdomsdemokratin genom att organisera och planera demokratisatsningen och att ungdomsrådet blir inkludera dem i kommunala besluts- och planeringsprocesser, utvecklingen av föräldraskapsstödet arbetet med nattvandrarerna, hur kommunen kan öka trygghet för äldre i kommunen samt hur vi hittar nya gemensamma beröringspunkter inom utbildningsförvaltningen och arbetet med ANDTS strategin i kommunen

Deltagande:

Drogfria skolavslutningarna. Grannsamverkansarbetet tillsammans med polisen. Deltagit i Föreningsträffarna som sker i kommunens regi, deltagit i arbetet före och under Pride festivalen, föreläsningar med SISU, möte med trygghet för äldre tillsammans med

räddningstjänst och polis. Deltagit i arbetet med fördelningen av olika stimulansmedel, aktiviteter för ungdomarna på ungdomsgården. Deltar i närvårdsamverkan både i lokala ledningsgruppen, Bollen och i den lokala arbetsgruppen ”barn och unga samt funktionsnedsättning samt i arbetet med att utarbeta det nya samverkansavtalet angående det lokala folkhälsoarbetet

3. Insatser inom ramen för folkhälsoavtalet

Beskriv kort och övergripande årets insatser, inom ramen för folkhälsoavtalet, som skett inom respektive målområde. Ange de mål som målområdet har utgått ifrån.

Målområde:

Barn och ungas uppväxtvillkor

- Erbjuda föräldraskapsstöd för alla förälder med barm upp till 18 år
- Fullföljda studier, alla elever är behöriga till gymnasieskolan
- Ungas inflytande och delaktighet

Insatser:

Föräldraskapsstöd:

Handledarutbildning för kursledare i aktivt föräldraskap och inköp av kursmaterial till Aktivt Föräldraskap. Försök att genomföra en föräldrakurs under hösten, som ställdes in på grund av personalbrist. De anmälda till kursen är inbokad till utbildning under våren 2020.

- Nätverksträffar både lokalt och regionalt; kommunen, regionen och svenska kyrkan samverkar för att kunna erbjuda föräldraskapsstöd vid barnets alla åldrar. Nätverket uppdaterar information på hemsidan och i en broschyr som delas ut i väntrum mm.

Fullföljda studier:

Anknytning i förskolan, se punkt 2h för projektbeskrivning. Under 2019 deltog fem av kommunens förskolor. Verksamheterna fastställer ny inskolningsrutin och introduktion vid ny rekrytering. Avslutning och utvärdering sker i slutet av januari 2020. 90 % av eleverna var behöriga till gymnasiet, till ett yrkesprogram, 80,8 % av eleverna hade betyg i alla ämnen och 89% av kommunens gymnasieelever går ut med gymnasieexamen eller studiebevis inom 4 år och

Ungas delaktighet och inflytande:

- Demokratiprocess där barn och unga i kommunen får bestämma vad som ska göras med 100 000 kronor. Samtliga skolor deltog i satsningen tillsammans med gårdsrådet och ungdomsrådet.

- Regelbundna möten med ungdomsrådet, bland annat med syfte att öka ungas involvering i kommunala besluts- och planeringsprocesser. Under 2019 lämnade rådet 6 remissvar på detaljplaner från samhällsbyggnadsförvaltningen.

Har målområdet genomförts med utgångspunkt från kommunens prioriterade grupper för att minska skillnader i hälsa

Ja X Nej

Om ja, i så fall vilka grupper?

Kommunens prioriterade målgrupp är barn och unga. Samtliga insatser riktar sig till målgruppen (direkt eller indirekt) i syfte att stärka barns uppväxtvillkor och deras möjlighet till delaktighet och inflytande. Stort fokus har legat på kraftsamlingen för fullföljda studier eftersom utbildning och arbete är två av de viktigaste faktorerna för att minska skillnader i hälsa och bryta utanförskap

Målområde:

Hälsofrämjande livsmiljö

-Trygghetsskapande och brottsförebyggande

Insatser:

Implementering av den nya arbetsmetoden för trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet SSPF (skola, socialtjänst, polis och fritid). SSPF handlar om förebyggande arbete och tidig upptäckt av ungdomar i riskzon.

Stimulera grannsamverkansarbetet. Tillsammans med polisen ordnat en träff med grannsamverkan grupperna i Bollebygd. Idag finns 23 Grannsamverkan grupper och det deltog 25 personer på mötet i november

Trafiksäkerhetsdag tillsammans med polisen på högstadiet med fokus på nykterhet i trafiken. Polis besökte alla elever i ÅK 8, en lektion i varje klass. Upplevelsen från polis, elever och pedagoger var att det blev en bra information och eleverna deltog aktivt och var engagerade

Folkhälsoutbildning/kompetenshöjande insatser i kommunstyrelsen genom informera om barnkonventionen och de krav den nya lagen ställer på kommunen. På grund av olika omständigheter flyttades den till i början av 2020. Det blir en föreläsning med Åsa Ekman som kommer att prata om vad krävs för att fatta beslut utifrån ett barnrättsperspektiv, konventionens huvudprinciper - vad finns på plats idag och vad behövs framåt

Har målområdet genomförts med utgångspunkt från kommunens prioriterade grupper för att minska skillnader i hälsa

Ja X Nej

Om ja, i så fall vilka grupper?

Utgångspunkten är att allt trygghetsskapande- och brottsförebyggande arbete bidrar till tryggare och bättre uppväxtvillkor för barn och unga i kommunen. SSPF är specifikt inriktat på barn och unga i riskzon.

De kompetenshöjande insatserna i kommunstyrelsen syftar till att ge beslutsfattare ökade kunskaper och förutsättningar att ta beslut i riktningen att minska skillnader i hälsa

Målområde:

Alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel/skärmberoende

-Minska bruket av ANDTS

Insatser:

Stödja den drogfria skolavslutningen, Arrangemanget drog ca 550 personer till sommaren och 106 till julavslutningen

- Delta i Länsstyrelsens arbete mot langning. Kommunen har spridit informationen via hemsidan affischering och utskick i befintliga nätverk med särskild fokus vid lov storhelger

- Delta i CAN:s drogvaneundersökning och svara för den lokala analysen. Rapporten har presenterats på kommunstyrelsen, utbildningsnämnden, kommunens och utbildningsförvaltningens ledningsgrupper, Beredningsgrupp, SSPF och i Ungdomsrådet. Materialet har även sammanfattats och redovisats på hemsidan och i lokalpressen

- ANDTS-information till föräldrar/vårdnadshavare genom en givande föreläsning med ca 40 deltagare av Mattias Gullberg.

- Medborgarlöfte med polisen med fokus på att förebygga droganvändning bland ungdomarna.

- Tagit fram ett samverkansavtal mellan Natvandran och kommunen

Har målområdet genomförts med utgångspunkt från kommunens prioriterade grupper för att minska skillnader i hälsa

Ja X

Nej

Om ja, i så fall vilka grupper?

Det drogförebyggande arbetet är främst inriktat på målgruppen barn och ungdomar. Genom tidigt förebyggande insatser kan missbruk förhindras. Missbruk är förknippat med utanförskap och allvarliga sociala konsekvenser

Målområde:

Främja folkhälsoinsatser hos förening och frivilligorganisation

-Ökad samverkan och spridning av folkhälsoarbetet

<p>Insatser:</p> <p>Annonsering och fördelning av sökbara medel till föreningar till att främja folkhälsan. Fyra projektansökningar inkom, varav tre beviljades:</p> <p>Töllsjö IF – för att starta en buggkurs för nybörjare under hösten 2019 och våren 2020. Som avslutning arrangerar föreningen en danskväll med discjockey. Målet är ökad gemenskap, trivsel och hälsa. Det har deltagit i snitt 35 personer per tillfälle, deltagarna har lärt sig dans, känna nya personer, och fått en meningsfull och uppskattad aktivitet.</p> <p>HK Bollebygd – för att anordna rörelseträning för barn och ungdomar i direkt anslutning till skoldagens slut. Målet är att erbjuda rörelseaktivitet till alla.</p> <p>7H ParaAlpint - för att kunna genomföra utbildningar, friluftsdagar/prova-på-dagar på ett bra sätt i Bollebygd. Det är en nybildad förening med fokus på alpin skidåkning för personer med funktionsnedsättning. Föreningen kommer att bedriva verksamhet vid de två alpina anläggningar som finns i Sjuhärad; Bollebygd och Ulricehamn.</p> <p>Föreningarna i Bollebygd har bjudits in till en träff med politiker, polis och Leader Sjuhärad för information och utbyte av erfarenheter. Dessutom har en föreläsning med Jim Thuresson gjorts i samarbete med Västra Götalands idrottsförbund, Jim föreläser om attityder och inställning, mentala bilder, goda vanor och om att bygga självförtroende. Kvällarna erbjöd mötesplats för de som är engagerad i föreningslivet. Syftet var att få chansen att bli inspirerad av en bra föreläsning, skapa kontakter, diskutera verksamhet och samarbeten.</p>	
<p>Har målområdet genomförts med utgångspunkt från kommunens prioriterade grupper för att minska skillnader i hälsa</p> <p style="text-align: right;">Ja X Nej</p>	
<p>Om ja, i så fall vilka grupper?</p> <p>Att höja kunskaperna bland beslutsfattare och föreningar om hur man bemöter varandra är ett steg i rätt riktning för att uppnå ett mer inkluderande och jämlikt Bollebygd. Att samverka med föreningslivet och lyfta medvetenheten om vad folkhälsan är leder till att minska skillnaderna i hälsa</p>	

4. Ekonomisk redovisning

Denna redovisning avser uppföljning av utfall i förhållande till budgetunderlag.

Den ekonomiska redovisningen är **slutgiltig** ____ **preliminär*** ____

*=ange datum när ni skickar in den slutgiltiga redovisningen (senast 28 februari): _____

	Budget			Utfall		
	HSN	Kommun	Övrigt	HSN	Kommun	Övrigt
Ingående från föregående år:	0	0	0			
Folkhälstjänst	374 500	257 000		374 500	360 241	
- lön (inkl. lönebikostnader)						
- omkostnader (admin., kostnader, resor, kurser etc.)	2 500	2 500		1 825	2 726	
Folkhälsoinsatser enligt plan för folkhälsoarbete:						
Barn och ungas uppväxtvillkor	46 000	86 000		40 225	92 250	
Hälsofrämjande livsmiljöer	18 500	18 500		24 118	27 192	
ANDTS	25 168	25 168		24 300	10 000	
Främjande folkhälsoinsatser hos föreningar och frivilligorganisationer	40 000	0		41 700	0	
SUMMA	504 168	386 668		504 168	492 409	
Kvarvarande medel:						

Kommentarer kring den ekonomiska redovisningen:

Med tanke på att föräldrastödsutbildningen, aktivt föräldraskap flyttades från hösten 2019 till våren 2020 så blev materialkostnaden lägre, dessa resurser satsas istället på föreläsningen om barnkonventionen som en kompetenshöjning för kommunstyrelsen och cheferna i kommunen, en aktivitet under hälsofrämjande livsmiljöer. Kommunens ökade kostnader för lön blev högre än budgeterat, detta beror på att vi valde att göra en överlappning när ordinarie folkhälsostrateg skulle gå på föräldraledighet och vikarien tog vid, samt att vikarierande strateg har en högre lön. Satsningen i anknytning blev högre än

planerat med anledning av fler handledare än budgeterat samt att vi förlängde några handledningstillfällen så att de nya handledarna kom bra in i arbetet, dessutom la vi till ett handledartillfälle för att få ett bra avslut.

5. Övrigt

Om ni har något ytterligare ni vill förmedla som kanske inte passat in under övriga rubriker kan det skrivas här.

Hör av er vid frågor!